

כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

אלא הא דבעי רבא יש העדאה בו'. ואע"ג דרבא לא הוה ידע דברייתא מדעבי מגופו משלם מ"מ דייק גמרא דנפשט מינה תרווייהו ודחי לא נפשט מינה לא הא ולא הא: **בין רבנן** בין רבבי אלקעזר בסומכוס ס"ג. והיינו דיחוי דלמעלה ותסבירא ט' נאלל שלל האריך

למעלה כל קרן וא"ת ולמה דחק לומר כסומכוס ס"ל וי"ל משום דלוי כרבנן א"כ תפשוט דלוי שניו לזכרות לרביע נוק ועוד דלוי זכרותו כי אורחיהו יסבור רבי אלעזר ח"י כרבנן זכרותו ע"י שניו לא יתחייב נוק שלל אע"ג דסבר כרבי טרפון דליכא ק"ו דכיון דזכרותו שן ורגל זכר הנזק אין משלם אלף ח"י גס זכרותו דקרן לא ישלם כ"א ח"י ולא רכה להעמיד כרבנן וזמקוס גחלת וכנון דלמנה אנוחי על הגדיש זשניו דניחא ליה למימר דמשלם ח"י על כל הגדיש כרבי יוחנן:

היבא דלא מפריך ק"ו אית איה דיו. וא"ת ונימא איפכא ק"ו לשלם מן העלייה ודיו לח"י וי"ל דכי שפיר טפי דכי אמר דיו לענין מגופו לא משנינן מח"י כלל מכמו שיהי אלף שאנו מוסקיפין עליו עוד ח"י אחר אבל אי אמרת דיו לח"י עקרת ליה לגמרי מח"י קמא דמפקא ליה מתשלומי גופו ומוקמינן אתשלומי עלייה וזכל זד שאנו יכולין לעקור קל וחומר ולקיים דיו יש לנו לקיים: ובהא

קמיפלגי מר סבר יש העדאה ומר סבר אין העדאה ומר סבר רב יהודה אומר דסומכוס ורבנן קמיפלגי ת"ש בהמה שהטילה גללים לעיסה רב יהודה אומר מושלם נוק שלם ורבי אלעזר אומר יחצי נוק מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני ובהא קמיפלגי מר סבר יש העדאה ומר סבר אין העדאה לא בחד זימנא ובפלוגתא דסומכוס ורבנן קמיפלגי והא משונה הוא ידדחיק ליה עלמא ולימיא רב יהודה הלכה כסומכוס ולימיא רבי אלעזר הלכה כרבנן גללים אצטריכא ליה ס"ד אמינא הואיל ובתר גופיה גיריין כגופיה דמי קמ"ל תא שמע דרתני רמי בר יחזקאל דתרנגול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית ורתקע בו ושברו מושלם נוק שלם וואמר רב יוסף אמרי בי רב הסוס שצנף וחמור שנער ושיבר את הכלים מושלם חצי נוק מאי כגון דעבד תלתא זימני

מי שמעט ליה. הא לא הוה לה תמות מעולם ואי זכרותו כי אורחיה מוקמת לה ולמפשט לזכרותו מגופו משלם דר' אלעזר מיקשי: **אלא** אי זעית לאוקמא זכרותו כי אורחיהו ולמפשט זעירא דרבא דמגופו משלם לא תוקמא זכרותו דחד זימנא ובי אורחיה דלס כן דר' אלעזר לא

מי שמעט ליה אלא כי קאמר רבי אלעזר נוק שלם כגון דאייעד ובהא קמיפלגי מר סבר יש העדאה לזכרותו ומר סבר אין העדאה לזכרותו אלא הא דבעי רבא יש העדאה לזכרותו או אין העדאה לזכרותו אי לרבנן אין העדאה לזכרותו אי לרבי אלעזר יש העדאה לזכרותו אמר לך רבא כי מיבעיא לי לדידי אליבא דרבנן דפליגי עליה דסומכוס אבל הכא בין לרבנן בין לרבי אלעזר כסומכוס סבירא להו דאמר צורות נוק שלם משלם ומעמא מאי אמור רבנן חצי נוק דשני ולא אייעד ובפלוגתא דרבי טרפון ורבנן קמיפלגי אימור דשמעת ליה לר' טרפון נוק שלם מגופו מי שמעת ליה אין מהיבא מייתי לה מקרן מרשות הרבים דיו לבא מן הדין להיות כגודן והא רבי טרפון לית ליה דיו כי לית ליה דיו היבא דמפריך קל וחומר היבא דלא מפריך ק"ו אית ליה דיו גופא בעי רבא יש העדאה לזכרותו או אין העדאה לזכרותו לקרן מדמינן ליה או דלמא תולדה דרגל הוא ת"ש הידום אינו מועד ויש אומרים הרי זה מועד הידום ס"ד אלא הידום והתיו מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני ובהא קמיפלגי מר סבר יש העדאה ומר סבר אין העדאה ומר סבר רב יהודה אומר מושלם נוק שלם ורבי אלעזר אומר יחצי נוק מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני ובהא קמיפלגי מר סבר יש העדאה ומר סבר אין העדאה לא בחד זימנא ובפלוגתא דסומכוס ורבנן קמיפלגי ת"ש בהמה שהטילה גללים לעיסה רב יהודה אומר מושלם נוק שלם ורבי אלעזר אומר יחצי נוק מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני ובהא קמיפלגי מר סבר יש העדאה ומר סבר אין העדאה לא בחד זימנא ובפלוגתא דסומכוס ורבנן קמיפלגי והא משונה הוא ידדחיק ליה עלמא ולימיא רב יהודה הלכה כסומכוס ולימיא רבי אלעזר הלכה כרבנן גללים אצטריכא ליה ס"ד אמינא הואיל ובתר גופיה גיריין כגופיה דמי קמ"ל תא שמע דרתני רמי בר יחזקאל דתרנגול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית ורתקע בו ושברו מושלם נוק שלם וואמר רב יוסף אמרי בי רב הסוס שצנף וחמור שנער ושיבר את הכלים מושלם חצי נוק מאי כגון דעבד תלתא זימני

משלם אלף חצי נוק: **אמר** לך רבא כי קמעתיא לי אליבא דרבנן דפליגי עליה דסומכוס. וכדפרשינן והכא ס"ל דבין רבנן ובין רבי אלעזר כסומכוס וזימנא קמייתא קמיפלגי דקאמר רבי אלעזר ג"ש ורבנן אמרי חצי נוק וזדשני זכרותו כגון שורק הכלב הגחלת כדיו על גדיש דכיון דלאו הכי זכרותו כי אורחיהו הוו תולדה דקרן הלכך לרבנן ח"י ומגופו ור"א כרבי טרפון דמשונה זכר הנזק משלם ג"ש. וניחא ליה לרבא לאוקמינהו לרבנן ורבי אלעזר כסומכוס דאילו לרבנן לא פסיקא ליה לאוקמי להא זכרותו ע"י שניו דכיון דכדי אורחיה סבירא להו לרבנן דפליגי עליה דסומכוס דח"י הוא דמשלם ותו לא דלמא זכרותו ע"י שניו לרביע נוק וכדעבי רב אשי לקמן ויע. יש שניו לרביע נוק כו': **מהיבא קמייתי** ליה. רבי טרפון למשונה זכר הנזק: **מקדן** זכר"י. כדמפרש זכרותו זכר הנזק דיו לבא מן הדין להיות כגודן ומה להלן מגופו אף כן מגופו: **והא** רבי טרפון לית ליה דיו. דאי אית ליה דיו לא ישלם אלף חצי נוק כקרן זכר"י: **כי** לית ליה דיו היבא דמפריך ק"ו בו'. כגון אי הוה אמרינן דיו דלא משלם אלף פלגא מאי אהני לן ק"ו הא מקרא נמי שמעינן דזכרותו הנזק לא גרע דהא זכר דנגיחת מס לא כתיב רה"ר אבל היבא דלא מפריך ק"ו אית ליה דיו כי הכא דלמי ק"ו לזק שלם ואהני ליה דיו למגופו: **לקרן מדמינן** ליה. הואיל ו(ומשונה הוא) חצי נוק הוא דמשלם כי קרן: **או** דלמא. מעיקרא כי עבדא כי אורחיה תולדה דרגל היא דהא אורחיה הוא והזיקה מזיו ואפ"ה ח"י הוא דמשלמת הלכך זו היא העדאה ואין לה העדאה אחרת: **גללים**. היינו זכרותו: **והא** משונה הוא. דאין דרכה להטיל גללים לעיסה ותולדה דקרן היא: **דדחיק** לה עלמא. שעומדת במקום זר ואין לה מקום לזוז משם ובשלל להנאתה עסקינן כגון זמנא דלא להנאתה תולדה דשן היא. ונראה זעירי דכל גללים להנאתה הוא ואפ"ה לאו תולדה דשן נינהו דשן הזיקא דגופה הוא והני זכרותו נינהו והא דלמרינן זכר"י (דף ג.) טנפה פירות להנאתה הוי תולדה דשן היינו כגון שנתגלגלה עליהן כדרך סוסים וחמורים שקורים בזונט"ר וכן עיקר. ואי קשיא דר"א אדר' אלעזר דלעיל וע"א אמר נוק שלם זכרותו גבי כלב שנטל חררה והכא תני ח"י זעל כורחיה היא דלעיל מוקמי' כדאוקמינא זכר"י [שם] כדשני זכרותו ובפלוגתא דרבי טרפון ורבנן וזמקוס גחלת ולא זכר הגדיש והא דשני רבא זין ר"א זין רבנן כסומכוס סבירי להו דחוי הוא דקא מדחי מפי מורי. וזעירי נראה זכר הנזק מילתא זכר הנזק שהטילה גללים אמוראי נינהו ורבי יהודה גרסינן ור"א היינו ר"א זין פדת ולא תקשי דר"א אדרבי אלעזר ונראה דהא פרכינן ולימא רב יהודה הלכה כסומכוס ור"א הלכה כרבנן ואי תנאי נינהו היכי פרכינן דבגופה הכי הא אין דרך תנאים לחלוק בשלשן זה ועוד דלעיל גבי הידום מועד אמאי לא פרכינן הכי: **וצבר** גופה גריינן. דבגופה טענה לה כגופה דמיין קמ"ל: **וסקע** זו ושצרו. שצקע הכלי מחמת הקול: **סוס** שצנף ושיציר כלים. בקולו. וכל הני זכרותו נינהו דכחו הוא: משונה

א [לקמן כה.]. א [ע' מוס' מנחות ל: ד"ה יולמא]. א קדושין כד: ד ג"ז שם. א ה"ג מוה' כנאל מחק חיתת ויעקר ומהר"ש לא הפקיד עמו, א רש"ל מ"ו ובחילופי גרסאות כמזב ח"ל אולי היה כמזב למטה הך ולגי כי אחר ד"ה אמר לך ויש מחק רש"ל אבל כאן כמ"ש לפניו הוא נכון עכ"ל. א רש"ל מ"ז וי"ל וחלי מק. א רש"ל.

גליון הש"ס
גמ' ותקע בו ושברו. עין זיי יוד"י ס' ק"ג דיה מ"כ דעיפות:

לעוי רש"י
בולט"ר [וולט"ר]. לזלגל.

רבינו הנגאל (המשך)
ת"ש בהמה שהטילה גללים לעיסה, ר' יהודה אומר' נוק שלם ור' אלעזר חצי נוק. מאי לאו דעבד ג' פעמים ובהא קמפלגי, ר' יהודה סבר יש העדאה ור' אלעזר סבר אין העדאה. ודחיקן, לא בחרא דימא ובפלוגתא דסומכוס ורבנן פליגי. גללים משונה בשניו כדבעי למייר לקמן היתה מהלכת במקום שאי אפשר לה וכו'. ולימ' ר' יהודה הילכ' כסומכוס ור' אלעזר הילכ' כרבנן. גללים איצטרי' להו סד"א הואיל ובתר גופא גירייר כי גופא דמיא קמ"ל כדצורות הן. ת"ש דחיי רמי בר יחזקאל דתרנגול שרושיט ראשו לאויר כלי זכוכית ותקע בו ושברו מושלם נוק שלם. ואמרי בי רב (שור) [סוס] שצנף וחמור שנער ושבר את הכלים משלמין חצי נוק, מאי לאו כגון דעבד ג' פעמים וכו'.